

Novinářská etika – lhát se může?

9. února 2017 vyšel v Lidových novinách již třetí ze série článků Kateřiny Menzelové věnovaných výběrovým řízením Národní knihovny ČR (NK ČR) na Udržitelnost projektu „Národní digitální knihovna“ a na Datové úložiště s deduplikací dat. Sdělovat podrobnosti v průběhu výběrových řízení nedovoluje zákon, proto se NK ČR podrobně vyjádří k faktografickým nedostatkům v člancích K. Menzelové až po pravomocném ukončení obou veřejných soutěží, nicméně ke stylu, který paní redaktorka zvolila, se vyjádřit lze. Malé a dorůstající děti si ještě neuvědomují všechny souvislosti okolního světa a svůj životní styl hledají mnoha pokusy v různých směrech. Proto jim rodiče musí občas pedagogicky vysvětlovat docela důležitou zásadu „lhát se nemá“. Některé to pochopí, některé ne. Vysvětlovat dospělému, že lhát se nemá je již asi zbytečné, nicméně připomenout mu to neškodí. Paní redaktorka K. Menzelová zvolila úspornou metodu získávání selektivních informací a postupně mi píše krátké dotazy na konkrétní věci v sympatické snaze narazit na nějakou senzaci. Když na ni nenarazí, tak si svůj informační koktejl namíchá sama. Problémem je, když začne lhát a tím myslím manipulaci s odpověďmi. Pro vysvětlení začnu krátkým obecným příkladem o relevanci nějakého výroku. Když se např. kolegy AB písemně zeptáte, zda se mu líbí modrá barva a on vám písemně odpoví „ano, líbí“ a potom vyrobíte článek, kde napíšete: zeptali jsme se kolegy, zda se mu líbí červená barva a on odpověděl, citujeme „ano, líbí“, podáváte záměrně nepravdivou informaci. Zmíněnému třetímu článku paní K. Menzelové předcházel její písemný dotaz (cituji v úplnosti): *„Dobrý den, pane Kroupo, prosím Vás o odpověď na následující dotaz. Předem děkuji za spolupráci. Kateřina Menzelová, LN. Bude se Národní knihovna odvolávat proti rozhodnutí ÚOHS zrušit zadávací řízení na zakázku datové úložiště a zařízení pro zálohování s deduplikací dat?“* Na tento dotaz dostala následující odpověď (cituji v úplnosti): *„Dobrý den paní Menzelová, LN. V této fázi projednávání nemá Národní knihovna ČR právní oporu v možnosti odvolání se proti rozhodnutí ÚOHS. S pozdravem Petr Kroupa.“* Ve zmíněném článku LN 9.února 2017 však paní redaktorka trošku zalhala a uvedla: *„Na dotaz, zda knihovna podá proti rozhodnutí rozklad k předsedovi úřadu, pověřený ředitel Petr Kroupa uvedl, že „v této fázi projednávání nemá Národní knihovna ČR právní oporu v možnosti odvolání se proti rozhodnutí ÚOHS“.* Předmět dotazu jsem podtrhl, protože on je tím problémem. Odvolání a rozklad jsou totiž dva různé právní pojmy pro dva různé

opravné prostředky, rozhodně nejde o synonyma. Proti rozhodnutí ÚOHS nelze podat odvolání, nicméně rozklad podat lze. Držím palce všem českým novinářům, kteří nemusí ve své práci veřejně lhát.

Petr Kroupa